

dopady opatření na:

zábor prostoru

kongesce

emise

hluk

Popis opatření:

Obrátkové stání, známé také pod názvem kotoučové stání, umožňuje časově omezené bezplatné parkování. Opatření cílí na zlepšení dostupnosti krátkodobého parkování v dopravně exponovaných místech ve městech, kde pomáhá řešit problém nedostatku parkovacích míst. Díky zvýšení obrátkovosti parkovacích míst mohou uživatelé snadněji najít volné parkovací místo, zejména v blízkosti budov občanské vybavenosti. Obrátkové stání bývá např. u budov pošt, úřadů, nemocnic, mateřských škol či obchodů, ale také v blízkosti vlakových nebo autobusových nádraží či významných stanic MHD.

Parkovací místo bývá označeno dopravní značkou „Parkoviště s parkovacím kotoučem“ (č. IP 13b). Na dodatkové tabulce je pak vyznačena doba, po kterou je bezplatné parkování umožněno. Vozidlo může na takto označeném parkovacím místě parkovat maximálně po dobu vyznačenou na dodatkové tabulce, přičemž řidič musí nechat za předním sklem viditelně označenou dobu příjezdu (umístěním kotouče, resp. parkovacích hodin s vyznačenou dobou začátku stání, kterou řidič nesmí až do odjezdu měnit). Parkování na místě obrátkového stání bývá zdarma a zaparkovat zde může kdokoli. Nedodržení povolené doby parkování je hodnoceno jako přestupek a může být sankcionováno pokutou ve výši až dva tisíce korun.

Opatření pomáhá zlepšit dostupnost parkování také v okrajových částech velkých měst, ve kterých nechávají zaparkované automobily lidé dojíždějící do města z okolních obcí, kteří dále do centra pokračují MHD. Obrátkové stání se využívá také u mateřských škol, kde je potřeba dítě doprovodit až dovnitř budovy. Naopak u dětí navštěvujících základní školy se předpokládá už větší samostatnost, proto se u budov základních škol využívá spíše parkovacích míst K+R.

Označení obrátkového (kotoučového) stání s dodatkovou tabulkou / Zdroj: <https://www.parkovanivbrne.cz/aktuality/obratkove-stani-39>

Značka „Parkoviště s parkovacím kotoučem“ / Zdroj: Vakomobiliar.cz

Parkovací kotouč – jinak též parkovací hodiny

Investor / provozovatel:

Veřejný sektor

Soukromý sektor

Spolupráce soukromý a veřejný sektor

Geografická či jiná specifika:

Opatření je vhodné zejména v lokalitách, kde je nutné zvýšit obrátkovost parkovacích míst (např. v centrech měst, v blízkosti budov občanské vybavenosti apod.).

Inovační aspekty – kontext SMART City:

- * Řízení dopravy v klidu
- * Plány udržitelné městské logistiky

Ekonomické aspekty:

Výše vstupních nákladů tohoto opatření záleží na tom, zda je potřeba vybudovat nová parkovací místa, nebo dojde ke změně stávajících parkovacích míst na parkování K+R.

Nízkonákladové

Středně finančně nákladné

Hlavní dopady opatření:

Toto opatření ve většině měst zvyšuje dostupnost krátkodobého parkování na frekventovaných místech (např. v blízkosti centra města, nádraží apod.).

Dopady na modal split

Zlepšení dostupnosti krátkodobého parkování v blízkosti zastávek veřejné dopravy, čímž podporuje dosažitelnost veřejné dopravy a multimodální cesty.

Dopady na životní prostředí

Díky podpoře multimodálních cest šetří životní prostředí ve srovnání s cestami realizovanými pouze osobním automobilem.

Dopady na dopravní nehody

Nezjištěno.

Dopady na zdraví

Díky podpoře multimodálních cest přispívá ke snižování emisí z dopravy (ve srovnání s cestami realizovanými pouze osobním automobilem).

Sociální a ekonomické dopady

Nezjištěno.

Dopady na dopravní zátěž, kongesce, dopravní proudy atd.

Díky podpoře multimodálních cest přispívá ke snižování zátěže související s automobilovou dopravou.

Vztah k dalším dopravním opatřením:

Obrátková parkovací místa je vhodné doplnit o další opatření k zajištění bezpečnosti chodců:

- * Bezpečná infrastruktura pro chodce do cílového místa (chodník, přechod pro chodce apod.),
- * Zřizování zón TEMPO 30,
- * Realizace bezpečných cest do školy

Pro řešení problematiky parkování je vhodná také podpora udržitelných forem dopravy, zejména konkurenceschopné veřejné dopravy jako alternativy pro automobilovou dopravu.

Obrátková parkovací místa bývají také v blízkosti parkovišť P+R, zastávek veřejné dopravy nebo stanovišť pro vozidla taxi.

Situace v ČR:

V ČR se tento typ parkování používá v řadě okresních a krajských městech.

Příklady dobré praxe:

Praha: Městská část Praha 17 řešila problém odstavených automobilů pracovníků dojíždějících do Prahy z okolních obcí, kteří z městské části cestují dále do centra prostřednictvím MHD a své vozidlo si vyzvedávají až odpoledne po pracovní době. Městská část proto zavedla kotoučové parkování a výrazně omezila parkovací dobu na místních parkovištích. Obyvatelé této městské části omezení parkovací doby uvítali, neboť se díky jeho zavedení uvolnila parkovací místa pro místní obyvatele (Peterková, 2017). Obrátkové stání je v Praze také u areálů některých nemocnic (např. Fakultní nemocnice v Motole, Fakultní Thomayerova nemocnice, Nemocnice Na Homolce aj.) nebo u nákupních center (např. Westfield Chodov).

Pardubice: Obrátkové stání je dostupné u vlakového i autobusového nádraží a také u Terminálu Jana Kašpara na Letišti Pardubice (parkovací místa jsou zde společná také pro zastavení autobusů).

Obrátkové (kotoučové) stání u letiště v Pardubicích / Zdroj: Google Maps (<https://www.google.com/maps/>)

Brno: Město Brno realizuje kampaň Bezpečné cesty do škol, která cílí na zvýšení dopravní bezpečnosti v okolí zapojených škol. V rámci řešení bezpečnějších cest do školy byla vytvořena také obrátková parkovací místa u školských budov, například v ulicích Amerlingova, Oblá, Kamínky, Rybnická, Hlinky, Bayerova, Pellicova či Oblá.

Obrátkové (kotoučové) stání v Brně u vchodu do budovy MŠ na ul. Údolní / Zdroj: Google Maps (<https://www.google.com/maps/>)

Rokycany: V centru města se nachází několik bezplatných parkovacích míst, využívající způsob kotoučového stání po dobu 15 minut zdarma.

Zajímavé internetové odkazy k opatření:

Parkování v Brně:

<https://www.parkovanivbrne.cz/aktuality/obratkove-stani-39>

<https://www.brno-stred.cz/tiskove-zpravy/mame-nova-kratkodoba-stani-u-skolek-a-skol~p5076>

<https://www.brno.cz/brno-aktualne/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/a/parkovani-typu-kiss-and-ride-ridici-stale-prilis-nerozumi/>

<https://brnoinmotion.cz/kampane/bezpecna-cesta-do-skol/>

Použitá literatura:

PETERKOVÁ, J. (2017). *Řepy zavedly kotoučové parkování*. Praha TV. [Příspěvek na webové stránce 15. července 2017, video zprávy – 10 minuta.] Dostupné z: <https://prahatv.eu/zpravy/praha/praha-17/5048/rep-y-zavedly-kotoucove-parkovani>.

POLICIE ČR (2015). *Parkoviště s parkovacím kotoučem*. [Online. Navštíveno 11.11. 2021.] Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/parkoviste-s-parkovacim-kotoucem.aspx>.